

Lieta C-55/20

**Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu kopsavilkums saskaņā ar Tiesas
Reglamenta 98. panta 1. punktu**

Iesniegšanas datums:

2020. gada 31. janvāris

Iesniedzējtiesa:

Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Warszawie (Polija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 24. janvāris

Prasītāja:

Ministerstwo Sprawiedliwości

Otrs lietas dalībnieks:

R.G.

Pamatlietas priekšmets

Tieslietu ministra apelācijas sūdzība par 2019. gada 8. augusta lēmumu par advokāta R.G. disciplinārlietas izbeigšanu.

Lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu priekšmets un juridiskais pamats

– Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū III sadaļas, tostarp Direktīvas 10. panta 6. punkta, piemērošanu disciplinārlietām, kas ierosinātas pret ārvalstu advokātiem un juristiem, kuri ir iekļauti advokātu sarakstā;

– Kasācijas sūdzības izskatīšana tiesā, kura ir atzīta par tādu, kas nav neatkarīga un objektīva Hartas 47. panta nozīmē;

– Ģenerālprokurora un *Rzecznik Praw Obywatelskich* [ombuda] tiesības iesniegt kasācijas sūdzību par advokātu disciplinārtiesas nolēmumiem.

Prejudiciālie jautājumi

- 1) Vai tiesvedībām par ārvalstu advokātu un juristu, kuri ir iekļauti advokātu sarakstā, disciplināro atbildību, par ko advokātam var piemērot naudas sodu, apturēt tā profesionālo darbību vai izraidīt no advokatūras, bet ārvalstu juristam var jo īpaši piemērot naudas sodu, apturēt tā tiesības sniegt juridisko palīdzību Polijas Republikā vai aizliegt tam sniegt juridisko palīdzību Polijas Republikā, ir piemērojami Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (turpmāk tekstā – “**Pakalpojumu direktīva**”) III sadaļas, tostarp Pakalpojumu direktīvas 10. panta 6. punkta, noteikumi? Ja tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai iepriekš minētajai tiesvedībai, kura tiek izskatīta advokātu tiesās lietās, kurās šo tiesu nolēmumus nevar pārsūdzēt valsts tiesās, vai kurās šādiem spriedumiem ir paredzēta tikai ārkārtas pārsūdzība, proti, kasācijas sūdzība *Sąd Najwyższy* [Augstākajā tiesā], ir piemērojami Eiropas Savienības Pamattiesību hartas (turpmāk tekstā – “**Harta**”), tostarp tās 47. panta, noteikumi, arī lietās, kuru visi būtiskie elementi ir saistīti ar vienu vienīgu dalībvalsti?
- 2) Vai lietā, kurā – pirmajā jautājumā norādītajā tiesvedībā – iestāde, kuras kompetencē ir izskatīt kasācijas sūdzību par advokātu disciplinārtiesas spriedumu vai lēmumu, vai lēmuma par atteikumu pieņemt šādu kasācijas sūdzību pārsūdzību atbilstīgi valsts tiesību aktiem, ir tā iestāde, kura saskaņā ar iesniedzējtiesas nostāju, kas atbilst *Sąd Najwyższy* novērtējumam, kuru tā paudusi 2019. gada 5. decembra spriedumā lietā Nr. III PO 7/18, nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē, būtu jāatstāj nepiemēroti valsts tiesību akti, ar kuriem tiek noteikta šādas iestādes jurisdikcija, un advokātu disciplinārtiesas pienākums ir nodot šādu kasācijas sūdzību vai sūdzību tādai tiesas struktūrai, kurai būtu šāda kompetence, ja minētajās tiesību normās tas nebūtu bijis liegts?
- 3) Vai lietā, kurā – pirmajā jautājumā norādītajā tiesvedībā – kasācijas sūdzību par advokātu disciplinārtiesas spriedumu vai lēmumu, saskaņā ar šīs tiesas nostāju, nevar iesniegt ne ģenerālprokurors, ne ombuds, un šī nostāja:
  - a) ir pretrunā nostājai, kuru 2019. gada 27. novembra 7 tiesnešu sastāva lēmumā lietā Nr. II DSI 67/18, *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta, t.i., struktūra, kurai saskaņā ar spēkā esošiem valsts tiesību aktiem ir kompetence izskatīt lēmuma par atteikumu pieņemt kasācijas sūdzību pārsūdzību, bet kas atbilstīgi advokātu disciplinārtiesas nostājai, kura atbilst *Sąd Najwyższy* novērtējumam, kuru tā ir paudusi 2019. gada 5. decembra spriedumā lietā Nr. III PO 7/18, nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē,

- b) atbilst nostājai, ko iepriekš paudusi *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palāta, t.i., tiesu struktūra, kurai būtu kompetence izskatīt šādu sūdzību, ja vien minētajās tiesību normās tas nebūtu bijis liegts,

advokātu disciplinārtiesai var (vai, iespējams, tai vajadzētu) neņemt vērā *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palātas pausto nostāju?

- 4) Ja lietā, kura ir minēta trešajā jautājumā, advokātu disciplinārtiesai izskatīšanai tika nodota tieslietu ministra apelācijas sūdzība, bet:

- a) viens no faktoriem, kuri saskaņā ar *Sąd Najwyższy* nostāju, ko tā ir paudusi 2019. gada 5. decembra spriedumā lietā Nr. III PO 7/18, kā arī atbilstīgi advokātu disciplinārtiesas nostājai, pamato pieņēmumu, ka *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta, t.i. struktūra, kas minēta trešā jautājuma a) punktā, nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē, ir izpildvaras, tostarp tieslietu ministra, ietekme uz tās sastāvu,

- b) ģenerālprokurora funkcijas, kurš saskaņā ar nostāju, ko ir paudusi *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta, t.i., trešā jautājuma a) punktā minētā struktūra, būtu tiesīgs iesniegt kasācijas sūdzību par lēmumu, kurš tika pieņemts apelācijas sūdzības iesniegšanas rezultātā, bet kuram saskaņā ar nostāju, ko ir paudusi *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palāta, t.i., trešā jautājuma b) punktā minētā struktūra, kā arī saskaņā ar advokātu disciplinārtiesas nostāju, nav šādu pilnvaru, atbilstīgi tiesību aktiem pilda tieslietu ministrs,

advokātu disciplinārtiesai ir jāatstāj šī apelācijas sūdzība bez izskatīšanas, ja tikai šādā veidā tā var nodrošināt tiesvedības atbilsti Hartas 47. pantam, jo īpaši tādējādi nepieļaujot, ka šajā tiesvedībā iejaucas struktūra, kura nav neatkarīga un objektīva tiesa minētās tiesību normas nozīmē?

Atbilstošās Savienības tiesību normas

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū 10. panta 6. punkts

Pamattiesību hartas 47. pants

Atbilstošās valsts tiesību normas

1982. gada 26. maija *Ustawa – Prawo o adwokaturze* [Advokatūras likuma] (turpmāk tekstā – “AL”) 11. panta 2. punkts, 39. panta 1. punkts, 40. panta 1. un 2. punkts, 51. pants, 54. panta 1. punkts, 56. panta 1. un 3. punkts, 63. pants,

80. pants, 81. panta 1. punkts, 82. panta 2. punkts, 86. pants, 88.a panta 1. un 4. punkts, 89. pants, 91. pants, 91.a panta 1. punkts, 91.b pants, 91.c pants, 95.n pants;

2002. panta 5. jūlija *Ustawa o świadczeniu przez prawników zagranicznych pomocy prawnej w Rzeczypospolitej Polskiej* [Likuma par kārtību, kādā ārvalstu juristi sniedz juridisko palīdzību Polijas Republikā] (turpmāk tekstā – “u.š.p.z”) 4. panta 1. punkts, 10. panta 1. un 2. punkts;

Kodeks postępowania karnego [Kriminālprocesa kodeksa] (turpmāk tekstā – “KPK”) 100. panta 8. punkts, 521. pants;

2016. gada 28. janvāra *Ustawa – Prawo o prokuraturze* [Prokuratūras likuma] (turpmāk tekstā – “PK”) 1. panta 2. punkts;

2017. gada 8. decembra *Ustawa o Sądzie Najwyższym* [Likuma par Augstāko tiesu] (turpmāk tekstā – “LAT”) 24. pants, 27. panta 1. punkta 1. apakšpunkta b) punkta pirmais ievilkums.

Īss pamatlietas faktisko apstākļu un tiesvedības izklāsts

- 1 2017. gada 8. augustā *Rzecznik Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Warszawie* [Advokātu kolēģijas par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona Varšavā] saņēma valsts prokurora – ģenerālprokurora pirmā vietnieka (turpmāk tekstā – “valsts prokurors”) 2017. gada 20. jūlija vēstuli ar lūgumu uzsākt disciplinārlietu pret advokātu R.G. Šīs iestādes ieskatā, ar 2016. gada 10. un 11. oktobrī pārraidītajiem advokāta R.G. izteikumiem, kuros viņš komentēja hipotētisko iespēju, ka viņa klients, Eiropadomes priekšsēdētājs D. T. var tikt apsūdzēts par noziedzīgu nodarījumu, esot pārkāptas advokāta vārda brīvības robežas, tiem esot varējis būt kriminālsodāmu draudu raksturs, kā arī tie esot bijuši disciplinārpārkāpums.
- 2 Ar 2017. gada 7. novembra lēmumu Advokātu kolēģijas par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona Varšavā atteicās ierosināt disciplinārlietu. Šis lēmums, saistībā ar valsts prokurora apelācijas sūdzību tika atcelts 2018. gada 23. maijā ar *Sąd Dyscyplinarny Izby Adwokackiej w Warszawie* [Advokātu kolēģijas Disciplinārlietu tiesas Varšavā] (turpmāk tekstā – “*Sąd Dyscyplinarny*”) lēmumu, un lieta tika nodota izskatīšanai par disciplinārlietām atbildīgajai amatpersonai. Ar 2018. gada 18. jūnija lēmumu par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona ierosināja disciplinārlietu pret advokātu R.G. par vārda brīvības robežu pārkāpšanu 2016. gada 10. un 11. oktobrī. Ar 2018. gada 28. novembra lēmumu par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona izbeidza lietu, konstatējot, ka darbībai neesot bijušas disciplinārpārkāpuma sastāva pazīmes. Saistībā ar apelācijas sūdzībām, kuras bija iesniedzis valsts prokurors un tieslietu ministrs, 2019. gada 13. jūnijā šo lēmumu *Sąd Dyscyplinarny* atcēla un lieta tika nodota par disciplinārlietām atbildīgajai amatpersonai atkārtotai izskatīšanai. Ar 2019. gada 8. augusta lēmumu par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona atkārtoti izbeidza

disciplinārlietu pret advokātu R.G. Par šo lēmumu apelācijas sūdzību iesniedza gan valsts prokurors, gan tieslietu ministrs.

- 3 Šobrīd *Sąd Dyscyplinary* izskatāmais jautājums ir (iespējams) par tieslietu ministra apelācijas sūdzību; savukārt valsts prokurora apelācijas sūdzību par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona ar 2019. gada 30. augusta rīkojumu atteicās pieņemt, tomēr *Sąd Dyscyplinary* šo rīkojumu atcēla 2019. gada 10. decembrī; līdz šim par disciplinārlietām atbildīgā amatpersona nav pārsūtījusi minēto apelācijas sūdzību *Sąd Dyscyplinary*.

Īss lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu pamatojuma izklāsts

- 4 Savā vērtējumā *Sąd Dyscyplinary*, kura izskata šo lietu, ir tiesīga uzdot Tiesai prejudiciālus jautājumus. Kā tāda tā ir tiesa LESD 267. panta nozīmē, jo tā ir iestāde, kura tika nodibināta saskaņā ar likumu, ir pastāvīga, neatkarīga, lemjot par strīdiem (AL 89. panta 1. punkts), lemj par strīdīgiem jautājumiem, izskatot par disciplinārlietām atbildīgās amatpersonas ierosinājumus par advokātu sodīšanu un pārsūdzības par šīs amatpersonas atteikumiem ierosināt disciplinārlietu vai par šādu lietu izbeigšanu, piemēro procesuālos noteikumus, kas ir norādīti Advokatūras likumā un Kriminālprocesa kodeksā, tās lēmumi ir saistoši un izpildāmi piespiedu kārtā, tā rīkojas pēc pušu pieteikuma, nevis pēc savas ierosmes, un tai ir pienākums piemērot tiesību aktus. Turklāt kā pēdējās instances tiesai LESD 267. panta nozīmē tai pat ir pienākums iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

Par pirmo jautājumu – Pakalpojumu direktīva

- 5 *Sąd Dyscyplinary* ir šaubas par Pakalpojumu direktīvas noteikumu interpretāciju, vai precīzāk par to, vai šīs direktīvas III sadaļas noteikumi ir piemērojami tiesvedībai par ārvalstu advokātu un juristu, kuri ir iekļauti advokātu sarakstā, disciplināro atbildību, pat ja visi attiecīgie elementi ir saistīti ar vienu vienīgu dalībvalsti. Šis jautājums ir būtisks lietas izskatīšanai. Ja Pakalpojumu direktīvas III sadaļas noteikumi ir piemērojami tiesvedībai par ārvalstu advokātu un juristu, kuri ir iekļauti advokātu sarakstā, disciplināro atbildību, tad šīs tiesvedības ietilpst Savienības tiesību aktu piemērošanas jomā un uz tām – gan attiecībā uz tiesvedībām, kuras tiek veiktas advokātu disciplinārtiesās, gan attiecībā uz tiesvedībām, kuras tiek vai var tikt veiktas tiesās vai citās valsts iestādēs saistībā ar advokātu disciplinārlietu nolēmumu pārsūdzību, – piemēro Hartas noteikumus, jo īpaši tās 47. pantu. Šādā gadījumā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem *Sąd Dyscyplinary* ir pienākums nodrošināt, ka tajā uzsāktā tiesvedība notiek atbilstoši taisnīgas tiesas standartam, kurš ir noteikts minētajā noteikumā.
- 6 *Sąd Dyscyplinary* sliecas piekrist nostājai, ka uz iepriekš minēto jautājumu ir jāatbild apstiprinoši. Juridiskās palīdzības sniegšana, ko veic advokāti, kuru domicils ir Eiropas Savienībā, noteikti ietilpst Pakalpojumu direktīvas 2. panta 1. punkta piemērošanas jomā, jo šāda palīdzība ir pakalpojums, ko sniedz

pakalpojumu sniedzējs, kurš veic uzņēmējdarbību kādā dalībvalstī, jo īpaši tāpēc, ka advokāti saskaņā ar Polijas tiesību aktiem ir uzņēmēji un veic saimniecisko darbību. Turklāt uz advokātu sniegtu juridisko palīdzību neattiecas neviens no izņēmumiem, kuri ir uzskaitīti direktīvas 2. panta 2. punkta a) līdz l) apakšpunktā. *Sąd Dyscyplinary* uzskata, ka iekļaušana advokātu sarakstos un izsvīturošana no tiem ir “atļauju piešķiršanas sistēma” Pakalpojumu direktīvas 4. panta 6. punkta nozīmē. Advokātu disciplinārlieta arī ir viens no šīs sistēmas elementiem, jo advokātu disciplinārtiesas disciplinārlietas ietvaros *de facto* var apturēt lēmumus, ar ko tiek izsniegta atļauja veikt advokāta darbību (piemērojot sodu – profesionālās darbības apturēšanu vai apturot tiesības sniegt juridisko palīdzību Polijas Republikas teritorijā), vai atcelt šādu lēmumu, turklāt vismaz uz desmit gadiem (kā sodu piemērojot izraidīšanu no advokatūras vai aizliegumu sniegt juridisko palīdzību Polijas Republikas teritorijā). Brīdī, kad disciplinārtiesas lēmums kļūst galīgs, ārvalstu advokāts vai jurists – uz laiku vai pastāvīgi – zaudē tiesības sniegt pakalpojumus. Tas būtībā ir atļaujas atsaukšana direktīvas 10. panta 6. punkta nozīmē.

7 *Sąd Dyscyplinary* uzskata, ka arī Pakalpojumu direktīvas 3. panta 1. punkts neizslēdz tās III sadaļas noteikumu piemērošanu aplūkojamajām disciplinārlietām. Citu direktīvu noteikumi, kuri regulē īpašus juridisko pakalpojumu sniegšanas uzsākšanas un veikšanas aspektus atbilstīgi pakalpojumu sniegšanas brīvībai vai brīvībai veikt uzņēmējdarbību, nav pretrunā III sadaļas noteikumiem. Katrā ziņā šāda kolīzija, pat ja tā attiektos uz kādu aspektu, kurš ir regulēts direktīvas III sadaļas noteikumos, neietekmētu to kopumā. Šīs direktīvas atsevišķi reglamentē juridiskās palīdzības pakalpojumu sniegšanu tikai tiktāl, ciktāl šie pakalpojumi satur ārvalstu elementus un uz tiem attiecas Līgumā regulētā pakalpojumu sniegšanas brīvība vai brīvība veikt uzņēmējdarbību. Tāpat Pakalpojumu direktīvas III sadaļas piemērošanas joma ir plašāka, jo tā attiecas arī uz pilnībā iekšējām situācijām (Tiesas spriedums, 2018. gada 30. janvāris, C-360/15 un C-31/16, *College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Amersfoort un Visser Vastgoed Beleggingen BV*). Tādējādi vismaz attiecībā uz pilnībā iekšējām situācijām Pakalpojumu direktīvas 3. panta 1. punktam nevajadzētu skart tās III sadaļas piemērošanu.

8 Pakalpojumu direktīvas III sadaļas noteikumu piemērošanu analizētajām tiesvedībām advokātu disciplinārtiesās neizslēdz arī šī tiesību akta 1. panta 5. punkts. Saskaņā ar AL 86. pantu disciplinārlieta noris neatkarīgi no kriminālprocesa. Turklāt disciplinārlietas mērķis pēc būtības atšķiras no kriminālprocesa mērķa. Disciplinārlietas mērķis ir nodrošināt, ka juridisko pakalpojumu pieejamības reglamentēšanas sistēma ir efektīva. Šajā ziņā tā ir daļa no “atļauju piešķiršanas sistēmas”, bez kuras šis process zaudētu jēgu.

Par otro jautājumu – kompetence izskatīt kasācijas sūdzību vai atteikuma pieņemšanas kasācijas sūdzību pārsūdzību

9 Otrais jautājums ir par iestādi, kurai ir kompetence izskatīt kasācijas sūdzību par advokātu disciplinārtiesas spriedumu vai lēmumu par atteikumu pieņemt šādu

kasācijas sūdzību pārsūdzību. Saskaņā ar LAT 27. panta 1. punkta 1. apakšpunkta b) punkta pirmo ievilkumu lietas, kuras *Sąd Najwyższy* izskata saistībā ar disciplinārlietām, kuras tiek veiktas, pamatojoties uz Advokatūras likumu, ietilpst *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palātas (turpmāk tekstā – “*Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta”) kompetencē. Tiesa un *Sąd Najwyższy* ir jau spriedušas par to, vai *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta ir neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē. Atsaucoties uz Tiesas 2019. gada 19. novembra spriedumu C-585/18, C-624/18 un C-625/18, A.K. (Augstākās tiesas Disciplinārlietu palātas neatkarība), *Sąd Najwyższy* 2019. gada 5. decembra spriedumā lietā Nr. III PO 7/18 ir nospriedusi, ka *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē. Viens no faktoriem, kas lika *Sąd Najwyższy* izdarīt šādu secinājumu, bija izpildvaras, it īpaši tieslietu ministra, ietekme uz šīs struktūras sastāvu.

- 10 Šajā situācijā šķiet, ka ir iespējams un nepieciešams nepiemērot valsts tiesību aktus, kuros ir noteikta Disciplinārlietu palātas jurisdikcija, t.i., LAT 27. panta 1. punkta 1. apakšpunkta b) punkta pirmo ievilkumu. Šādā gadījumā saskaņā ar LAT 24. pantu *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palātai (turpmāk tekstā – “*Sąd Najwyższy* Krimināllietu palāta”) būtu kompetence izskatīt aplūkojamās kasācijas sūdzības un pārsūdzības, jo advokātu disciplinārlietas ir lietas, kurām piemēro KPK noteikumus. Tomēr Tiesai ir jāizskaidro, vai iepriekš minētais secinājums ir pamatots arī tad, ja lēmums par iepriekš minēto tiesību aktu nepiemērošanu būtu jāpieņem nevis *Sąd Najwyższy*, bet pašai advokātu disciplinārtiesai.
- 11 Tā kā saskaņā ar valsts tiesību aktiem advokātu disciplinārtiesai pēc lēmuma paziņošanas vai izsniegšanas ir pienākums informēt tiesvedības puses (iespējams, arī tieslietu ministru) par apelācijas sūdzības iesniegšanas termiņu un kārtību vai to, ka apelācijas sūdzību iesniegt nevar, *Sąd Dyscyplinary* vēlas noskaidrot, vai, ņemot vērā *Sąd Najwyższy* 2019. gada 5. decembra spriedumu, tai, formulējot šo informāciju, būtu jāatstāj nepiemērots LAT 27. panta 1. punkta 1. apakšpunkta b) punkta pirmais ievilkums un jāinformē tiesvedības puses, ka pārsūdzība, ja šī tiesa ir konstatējusi, ka to vispār var iesniegt par tās nolēmumu, – ir jāiesniedz *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palātā.
- 12 Otrais jautājums tika formulēts, pieņemot, ka pirmajā jautājumā minētā tiesvedība, tostarp aplūkojamā tiesvedība, ietilpst Hartas, jo īpaši tās 47. panta, piemērošanas jomā. Šis pieņēmums, kurš nosaka šī jautājuma pieņemamību, tiks izpildīts, pirmkārt, ja uz pirmo jautājumu tiks sniegta apstiprinoša atbilde. Otrkārt, *Sąd Dyscyplinary* uzskata, ka var pastāvēt šaubas par šīs lietas pilnībā iekšējo raksturu, ņemot vērā to, ka tā attiecas uz R.G. darbībām, kurš rīkojas kā Eiropadomes priekšsēdētāja D.T. pārstāvis. Treškārt, Tiesa Savienības elementu, kurš nosaka tās jurisdikciju, saista kaut vai ar lietas iespējamo pārrobežu raksturu vai lietai piemērojamajiem tiesību aktiem. Pietiek vien ar to, ka citas dalībvalsts uzņēmēji būtu ieinteresēti veikt reglamentētu darbību citā dalībvalstī (skat. spriedumus: 2015. gada 11. jūnijs, C-98/14, *Berlington* un tajā minētā judikatūra; 2010. gada 1. jūnijs, C-570/07 i C-571/07, *Blanco Perez* un *Chao Gomez*; 2012. gada 19. jūlijs, C-470/11, *Garkalns*; 2016. gada 15. novembris,

C-268/15, *Ullens de Schooten*, 50. punkts). Turklāt, lai konstatētu Savienības elementa esamību un Tiesas jurisdikciju, pietiekams ir tas, ka reglamentētās darbības pakalpojumu saņēmēji var būt cilvēki no citām dalībvalstīm (spriedumi: 2015. gada 11. jūnijs, C-98/14, *Berlington*; 2016. gada 15. novembris, C-268/15, *Ullens de Schooten*, 51. punkts). Neapšaubāmi, Varšavas Advokātu kolēģijas advokātu un pat paša advokāta R.G. klientu vidū var būt vai pat noteikti ir cilvēki no citām dalībvalstīm. Ceturtkārt, Tiesas kompetences atbildēt uz prejudiciālajiem jautājumiem lietā, kurā visi elementi ir saistīti ar vienu vienīgu dalībvalsti, var būt apstākļi, ka valsts tiesībās tiesai ir jāpiešķir tās dalībvalsts valstspiederīgajam, kurā atrodas tiesa, tādas pašas tiesības, kādas citas dalībvalsts valstspiederīgajam šādā pašā situācijā izriet no Savienības tiesībām (spriedums, 2016. gada 15. novembris, C-268/15, *Ullens de Schooten*, 52. punkts un tajā minētā judikatūra). Ņemot vērā Polijas tiesību aktus, būtu grūti pieņemt, ka, izskatot disciplinārlietas pret tādiem ārvalstu juristiem no Savienības dalībvalstīm, kas iekļauti advokātu sarakstā, kā arī ārvalstu advokātiem, kuri ir šādu valstu valstspiederīgie, vai advokātiem, kuri sniedz pakalpojumus personām no citām dalībvalstīm, ir jāpiemēro citi (augstāki) standarti, savukārt citi (zemāki) standarti būtu jāpiemēro pārējiem advokātiem, t.i., Polijas valstspiederīgajiem vai tādiem, kuri sniedz pakalpojumus Polijas klientiem. Ņemot vērā Polijas tiesību aktus, šāda veida apgrieztā diskriminācija nebūtu pieņemama.

Par trešo jautājumu – kārtība, kāda lemj par tiesībām uz kasācijas sūdzību

- 13 To iemeslu dēļ, kuri jau tika minēti otrā jautājuma pamatojumā, ir jāizskaidro ne tikai tas, kura iestāde ir kompetenta izskatīt iespējamu kasācijas sūdzību par *Sąd Dyscyplinarny* spriedumu vai atteikuma pieņemšanu šādu kasācijas sūdzību pārsūdzību, bet arī tas, vai vispār pastāv tiesības uz šādu kasācijas sūdzību. Tas ir svarīgi gan saistībā ar informāciju, kuru disciplinārtiesai ir pienākums sniegt, pasludinot vai izsniedzot nolēmumu, gan arī saistībā ar tās turpmākajiem pienākumiem, kuri rastos, ja tiktu iesniegta kasācijas sūdzība, kā arī saistībā ar iespējamu nepieciešamību citā veidā nodrošināt šajā ziņā no Hartas 47. panta izrietošā standarta izpildi. 12. punktā minēto iemeslu dēļ šis jautājums ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, un tā precizēšana ir Tiesas kompetencē.
- 14 *Sąd Dyscyplinarny* šaubas izriet no fakta, ka saskaņā ar nostāju, kuru līdz šim ir paudusi *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palāta, juridiskā doktrīna, kā arī advokātu disciplinārtiesas, tādās lietās kā šī tiesības uz kasācijas sūdzību nav ne tikai tiesvedības pusēm, bet arī ģenerālprokuroram un ombudam. Jo īpaši šādās lietās šādiem subjektiem nav tiesību uz tā saucamo ārkārtas kasācijas sūdzību, kura ir paredzēta KPK 521. pantā. *Sąd Dyscyplinarny* piekrīt šai nostājai. Tomēr *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta 7 tiesnešu sastāvā 2019. gada 27. novembra lēmumā lietā Nr. II DSI 67/18, kas tika pieņemts citā lietā par advokātu R.G., atzina, ka šādās lietās kasācijas sūdzība, ko iesniedz KPK 521. panta norādītajā kārtībā, ir pieļaujama. Tas nozīmētu, ka šādās lietās kasācijas sūdzību var iesniegt ģenerālprokurors un ombuds. Tādēļ *Sąd Dyscyplinarny* radās šaubas, vai iepriekš minētajā Disciplinārlietu palātas nostāja – kura formāli tai nav saistoša – būtu jāņem vērā, vai arī tai nav juridiskas nozīmes, jo, kā jau tika izklāstīts iepriekš,

saskaņā ar *Sąd Najwyższy* 2019. gada 5. decembra spriedumu lietā Nr. III PO 7/18 *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē.

Par ceturto jautājumu – kārtība, kādā nodrošina lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā tiesā Hartas 47. panta nozīmē

- 15 Aplūkojamajā lietā *Sąd Dyscyplinarny* ir jāizskata tieslietu ministra apelācijas sūdzība, kuru tas ir iesniedzis nevis kā tiesvedības puse, bet gan kā īpašs subjekts atbilstīgi AP 88.a panta 4. punktam, kurā tam ir piešķirtas tiesības iesniegt apelācijas sūdzību jebkurā lietā. Saskaņā ar nostāju, ko līdz šim paudusi *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palāta, juridiskā doktrīna, kā arī advokātu disciplinārtiesas, šādās lietās par iespējamu *Sąd Dyscyplinarny* lēmumu, ar ko atstāj spēkā apstrīdētu lēmumu par disciplinārlietas izbeigšanu, nav tiesību uz kasācijas sūdzību. Tomēr atšķirīga nostāja tika pausta *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palātas 7 tiesnešu sastāva 2019. gada 27. novembra lēmumā lietā Nr. II DSI 67/18, kurā tika norādīts, ka par šādu lēmumu kasācijas sūdzību var iesniegt ģenerālprokurors, kurš atbilstīgi PK 1. panta 2. punktam ir tieši tieslietu ministrs. Šajā ziņā svarīgi ir tas, ka viens no faktoriem, kas pamudināja *Sąd Najwyższy* atzīt, ka *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palāta nav neatkarīga un objektīva tiesa Hartas 47. panta nozīmē, bija tās atkarība no izpildvaras, it īpaši no tieslietu ministra (kurš ir arī ģenerālprokurors), ietekmes uz tās sastāvu.
- 16 Ņemot vērā iepriekš minētos apstākļus, kā arī to, ka gan šī lieta, gan lieta Nr. II DSI 67/18 attiecās uz vienu un to pašu advokātu, šī lieta tika ierosināta pēc ģenerālprokurora pirmā vietnieka ierosinājuma, un šajā lietā advokātam izvirzītā apsūdzība attiecas uz viņa izteikumiem par prokuratūras darbībām, *Sąd Dyscyplinarny* saskata risku, ka pat tad, ja tiku izmantoti otrajā un trešajā jautājumā minētie pasākumi – t.i., pat ja *Sąd Dyscyplinarny* atzītu, ka šajā lietā nav tiesību iesniegt kasācijas sūdzību un iespējamā atteikuma pieņemt šādu kasācijas sūdzību pārsūdzība būtu jānosūta *Sąd Najwyższy* Krimināllietu palātai – ģenerālprokurora (tieslietu ministra) iesniegtā kasācijas sūdzība tiktu izskatīta *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palātā. Šī iespēja rada jautājumu par to, kā Disciplinārlietu tiesa – ja šādas iespējas rašanās risku tā uzskatīs par reālu – var (vai tai vajadzētu) rīkoties, lai novērstu šādu situāciju un tādējādi nodrošinātu, ka standarts, kurš izriet no Hartas 47. punkta, šajā lietā tiks ievērots.
- 17 Tieslietu ministra kā īpaša subjekta rīcība pamato tāda jautājuma apsvēršanu, vai gadījumā, ja pastāv reāls risks, kurš tika norādīts iepriekš, *Sąd Dyscyplinarny* būtu jāatstāj šī apelācijas sūdzība bez izskatīšanas, lai gan tā ir *prima facie* pieļaujama saskaņā ar spēkā esošajām tiesību normām. Pretējā gadījumā mēs varam saskarties ar situāciju, kad viens un tas pats subjekts – rīkojoties vienu reizi kā tieslietu ministrs, otro reizi kā ģenerālprokurors, un vēl citu reizi – kā subjekts, kuram faktiski ir izšķiroša ietekme uz *Sąd Najwyższy* Disciplinārlietu palātas sastāvu, un šī palāta pēc tam šim subjektam piešķir tiesības iesniegt kasācijas sūdzību, kas nav pieļaujama saskaņā ar likumu, un galu galā izskatīs šo kasācijas sūdzību, – ar savu

rīcību radīs situāciju, kad aplūkojamā lietā netiks ievērota Hartas 47. pantā noteiktā prasība nodrošināt lietas izskatīšanu neatkarīgā un objektīvā tiesā.

DARBBA VERSIJA